

УДК 32:011.1(477) (043.2)

Висоцька Я.С., Філіпова Ю.К.

Національний авіаційний університет, Київ

ПОЛІТИЧНА ЕЛІТА І ПОЛІТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО В УКРАЇНІ

Політичний лідер – це людина, яка посідає перші ролі у політичних конструкціях: державній владі, органах місцевого самоврядування і політичних партіях, групах тиску тощо. Явище політичного лідерства привертало увагу кращих представників світової політичної думки (Н. Макіавеллі, Р. Емерсон, Ф. Ніцше, Г. Тард).

Визначення «еліта» означає головні прошарки суспільства, які управляють певними сферами суспільного життя. Політичні еліти — це організовані групи, що визначають владу в суспільстві (правляча еліта), або знаходяться в опозиції до правлячої групи (контр еліта). Політична еліта складається з управлінської групи державних органів, місцевого самоврядування, політичних партій, груп тиску, а також представників інших еліт (господарської, духовно-інтелектуальної), що беруть участь в ухваленні та реалізації політичних рішень.

Політична еліта в сформованому західному суспільстві здійснюється порівняно з іншими суспільними прошарками волею до влади, професійною політичною освітою, досвідом, високим соціальним походженням, багатством. В сучасних умовах політичної конкуренції зростає передусім потреба на високі професійні, інтелектуальні й моральні якості політичної еліти. Для неї характерними можуть бути також аморальність і низький рівень управлінської авторитетності.

Еліти розрізняють за такими ознаками: за способом формування (закриті, відкриті); способом отримання і збереження влади (легітимні, нелегітимні); здатністю стабілізувати суспільство (фрагментовані, нормативно інтегровані, ідеологічно інтегровані); ідеологічними цінностями і способом здійснення влади (демократичні, ліберальні, тоталітарні, авторитарні); за видами політичної діяльності (державна, муніципальна, партійна, група тиску).

Явище політичного лідерства прогнозує першість особи у політичних структурах державної влади, політичних партіях і групах тиску. Він розкривається через особистісні риси політика, рівень його команди, тип політичного режиму і характеру політичної ситуації. До типових ознак політичного лідера відносяться: наявність професійної освіти й досвіду, інноваційність, ораторське мистецтво, висока комунікабельність, вміння сформувавши команду.

Політичне лідерство в Україні ґрунтується в основному на вождизмі з націонал-романтичним і націонал-бюрократичним відхиленням. Цей тип лідерства не передбачає глибоких професійних знань, а також концентрує увагу на фахову команду однодумців і сучасну політичну партію.

Науковий керівник: Половая Н.О., викладач